

DE ONBARMHARTIGE DIENSTKNECHT

Gehouden in de Providence Chapel

te Londen

door

William Huntington

Uit het Engels vertaald door

C. B. van Woerden
Zeist

Aan de Eerwaarde heer W. Huntington,
 Winchester Row,
 Paddington.
 Londen.

Eerwaarde en geliefde heer,

Bij vorige gelegenheden uw gewilligheid ondervonden hebbende, *om de blinden tot ogen en de kreupelen tot voeten te zijn*, waag ik het nog eens, als een oude bedelaar, wiens moed vermeerdert naarmate hij voorspoedig is, bij u aan te kloppen. Ik doe dit ook niet geheel zonder hoop op een goede uitslag, aangezien ik daartoe bemoedigd ben, zowel door mijn Heere zelf, als door Zijn knechten de profeten, "De raad in het hart eens mans is als diepe wateren; maar een man van verstand zal dien uithalen."

Dat ik u nu kom lastig vallen, vindt zijn oorzaak in het lezen en overdenken van de gelijkenis van de *Onbarmhartige Dienstknecht* in Matthéüs 18:23-35. Ik lees daar, dat hij, die veel schuldig was doch niets had om te betalen, barmhartigheid vond bij de Koning, en dat hem alles werd kwijtgescholden. Later echter wordt hij ter verantwoording geroepen, beschuldigd, een boze dienstknecht genoemd en aan de pijnigers overgeleverd totdat hij zou betaald hebben al wat hij schuldig was, omdat zijn Heere vertoornd was.

Hoezeer ik getracht heb de zwaarigheden uit de weg te ruimen en de verschillende delen van deze gelijkenis met elkander tot overeenstemming te brengen, hoe duisterder het mij begon te worden en hoe verder ik scheen af te raken van wat ik soms meende de bedoeling van de Zaligmaker in deze Schriftuurplaats te zijn. Het is mij ook niet gelukt een verklaring, of een leraar, of een particulier Christen te vinden, die mij dit punt voldoende kon oplossen. Integendeel bemerkte ik tot mijn leedwezen, dat over het algemeen de uitleggers zeer uitgebreid zijn in hun verklaring van Schriftuurplaatsen, welker mening voor bijna elke lezer duidelijk is, terwijl deze meesters aan zulke plaatsen, die zeer diep en als in geestelijke verborgenheden ingewikkeld zijn, slechts nauwelijks hun aandacht schenken en ze maar oppervlakkig behandelen. Wij mogen over de zodanigen met de woorden van Salomo de klacht opheffen: *van vele boeken te maken is geen einde, en veel lezen is vermoeiing des vleses*. Er is geen eind aan ze te lezen, te bestuderen, of te kopen.

Met veel droefheid en tot mijn grote teleurstelling hoorde ik eens een predikant van de Engelse Staatskerk, in een preek over de *Wijzen van het Oosten* en hun brengen van goud, wierook en mirre, Henry, Gill en anderen aanhalen, het aan zijn gehoor overlatende zelf te kiezen welke verklaring hun de beste toescheen. Deze schrijvers moeten zijn arme hoorders minstens een paar honderd gulden gekost hebben, voordat zij zekerheid konden bekomen wat zij zouden geloven.

Nu, geliefde heer, mijn woning is te klein om twintig of dertig folianten een goede plaats te geven, ook is mijn tijd te beperkt, en mijn beurs te klein om ze te kopen. De Heere is echter nog getrouw aan Zijn belofte, ons herders te zullen geven naar Zijn harte, die Zijn volk zullen weiden met wetenschap en verstand. Ik hoop, dat u wanneer zich de gelegenheid voordoet, als een levend getuige van deze waarheid, in een van uw brieven ons het genoegen wilt doen uw gedachten over deze gelijkenis terneer te stellen. Ik weet niet beter of ik kan in waarheid zeggen, dat dit verzoek niet voortvloeit uit loutere nieuwsgierigheid om mijn hoofd op te vullen met ijdele beschouwingen en mijn mond met ijdele woorden, of om Zijn dienstknecht te verzoeken met raadselen. Mijn begeerte is door middel van u meer grondig bevestigd te worden in die gezegende waarheden, welke mijn ziel dierbaarder zijn geworden dan de koophandel van zilver, het gewin van goud en de verborgen schatten der aarde, ja zelfs, dan mijn noodzakelijk voedsel.

Mijn gebed tot God is, dat de Heere u daartoe licht, opening, lust en tijd moge schenken, om mijn verzoek in te willigen. Ik twijfel er niet aan, of het zal onder Zijn zegen krachtig worden bevonden

tot bevestiging en vertroosting van velen onder Zijn geliefde kinderen, onder welke er niemand meer behoefte aan kan hebben, dan, eerwaarde heer, uw in naam van veel anderen schrijvende, oprechte vriend.

Een liefhebber van Hem, dien gij liefhebt.

Aan de Eerwaarde heer W. Huntington
Paddington,
Londen.

Geliefde heer,

Reeds dikwijls heb ik getracht u een paar regels te schrijven, doch tot hiertoe heeft mij de Satan verhinderd. Ik ben nu echter vast besloten het met Gods hulp te doen, al zou mijn arbeid tenslotte op niets uitlopen.

Wat ik u wens mede te delen is, dat het de Heere onlangs behaagd heeft wonderlijke verlossingen in mijn geheugen terug te roepen, die Hij in voorleden tijden aan mijn ziel gewrocht heeft. Het liefde Hem mij de weg te tonen, waarin Hij alleen mij geleid heeft, om mij te vernederen. Veel van de verdorvenheid en goddeloosheid van mijn natuur werd onlangs omgeploegd. De verzoeker werkte daarop, om vooroordeel en vijandschap in mij op te wekken tegen sommigen van de huisgenoten des geloofs, van wie ik niet waardig ben een mededienstknecht genoemd te worden.

Hier lag ik opgesloten in de gevangenis en tastende in de duisternis, toen u onlangs over *Matthéüs 18:23 en volgende verzen preekte*. Onder de uiteenzetting van de handelingen Gods met hem die de tienduizend talenten schuldig was, zag ik, van het begin tot het einde, ook Zijn handelingen met mij.

En geloofd zij de Naam van Jezus, die in tere ontferming mij kwam bezoeken en een weg van ontkoming uit de strik des vogelvangers voor mij kwam ontsluiten, zodat ik mij begon te verheugen met beving. Ik gevoel mij echter nog voortdurend aan zijn helse listigheid blootgesteld. De Heere is echter machtig mij te bewaren en Zijn genade is genoegzaam, om deze ellendige hardheid des harten te smelten en over de kracht en overmacht van mijn ongelooft te heersen.

De preek naar welke ik verwijs was, als ik goed ben ingelicht, ook voor veel anderen gezegend, die met mij begeren, dat zij in druk moge verschijnen. Laat mij daarom u vriendelijk verzoeken, dat u de inhoud daarvan wilt opnemen onder de brieven, die u binnenkort denkt uit te geven,

Ik behoef u niet te herinneren hoe de Arminianen deze Schrift altijd met hun valse verklaringen verdraaien en ze als een werktuig gebruiken, om kwaad te stichten en een struikelblok in de weg te werpen van veel zwakken in het geloof. Aangezien het u gegeven is *de verborgenheden van het koninkrijk der hemelen* te verstaan hoop ik, dat u mijn verzoek wel zult willen inwilligen ter wille van arme opgesloten schuldenaren.

Moge de Geest van de Heere God altijd op u rusten, en u zalven, en bekwamen, om onder Christus de gevangenen vrijheid uit te roepen en de gebondenen opening der gevangenis.

Gedenk, waarde Heer, om Diens wil Die zondaren liefhad en voor hen stierf, aan de troon van genade,

Uw mede dienstknecht,
Een gevangene der hoop.

Aan de heren ...

Geliefde broeders.

Ik heb de uwe ontvangen en overeenkomstig uw verzoek en dat van enige anderen zal ik mijn mening bekendmaken over de duistere gelijkens door mijn gedachten daarover in druk te geven, en die aan het oordeel der wijzen onderwerpen. Ik hoop dat God gelijk hij de prediking over die stof gezegend heeft, ook het lezen daarvan voor velen ten zegen mag doen strekken. Indien het de goedkeuring Gods mag wegdragen en nuttig zijn voor hen die onze Heere Jezus Christus in oprechtheid en waarheid liefhebben, zal ik geen spijt hebben van mijn arbeid.

Ik trek mij niets aan van hetgeen Arminianen, of welk ander slag van vijanden der waarheid er tegen zullen inbrengen. Het goed getuigenis van dezulken is zowel een slecht voorteken als een schande voor een dienaar van Christus, aangezien de Meester een wee over ons heeft uitgesproken wanneer alle mensen wel van ons spreken. Zo deden hun vaders, in ketterij, ook van de valse profeten vanouds.

Zo, mijn vrienden, heb ik aan uw verzoek voldaan. Dat de uitgave en de nauwkeurige doorlezing van deze preek u en duizenden tot een zegen moge zijn, is de wens en bede van,
Geliefde broeders,

Uw dienstwillige dienaar in Christus, en om Zijnentwil

WILLIAM HUNTINGTON.

DE ONBARMHARTIGE DIENSTKNECHT

PREEK OVER MATTHEÛS 18:23-35.

Daarom wordt het koninkrijk der hemelen vergeleken bij

Door het koninkrijk der hemelen, of het koninkrijk Gods, wordt somtijds de heerschappij, of de regering der genade in het hart bedoeld: "Het koninkrijk Gods is binnen ulieden." Soms betekent het de eindeloze heerlijkheid: "Komt gij gezegenden mijns Vaders! beërft dat koninkrijk, hetwelk u bereid is van de grondlegging der wereld." Doch hier betekent het *het Evangelie van Christus*: "Doch gij, ga heen en verkondig het koninkrijk Gods." Ga en predik het Evangelie, of de blijde boodschap van het koninkrijk; de heerlijkheid en majesteit van de Koning der koningen. Richt Zijn banier op voor rebellen; scherp Zijn wetten in; vertoon de heerschappij van Zijn genade, Zijn erfrecht tot de regering; verkondig Zijn algemene heerschappij en eeuwige regering. Verkondig de wezenlijke gelukzaligheid van al Zijn getrouwe onderdanen; dat Zijn koninkrijk is rechtvaardigheid, en vrede, en blijdschap door de Heiligen Geest, welks eer en heerlijkheid om niet geschonken worden aan allen, die zich onder Zijn banier scharen; zich aan Zijn scepter onderwerpen; Zijn juk op zich nemen; Zijn wapenrusting dragen en daarin deelnemen aan de goede strijd des geloofs.

Het koninkrijk der hemelen ... *wordt vergeleken bij een zeker koning, die rekening met zijn dienstknechten houden wilde.*

Die zekere Koning is God de Zaligmaker, de Koning van Sion, de Koning der ere. Door Zijn dienstknechten worden voornamelijk de uitverkorenen bedoeld, van wie geschreven staat: (Psalm 22:31) "Het zaad zal Hem dienen; het zal de Heere aangeschreven worden tot in geslachten." De meesten willen Hem niet dienen, en blijven dienstknechten der zonde. "Want het volk en het koninkrijk welke Christus niet zullen dienen, die zullen vergaan; en die volkeren zullen gans verwoest worden" (Jesaja 60:12). Doch de uitverkorenen worden niet aan hun wil overgelaten, om zulk een keuze te doen. Die worden gewillig gemaakt op de dag Zijner heirkraft, om het juk van de zonde en de duivel af te werpen en de Heere Christus te dienen. Zij zullen niemand Meester noemen dan Christus, en die Hem dienen, zal de Vader eren. Niet, dat niet het ganse menselijk geslacht Zijn dienstknechten zijn, want Hij heeft macht over alle vlees. Al verwerpen zij Zijn dienst, toch zijn zij Hem rekenschap verschuldigd als hun Maker en Onderhouder, en Hij zal hun het loon uitbetalen voor hun slechte dienst: "De bezoldiging der zonde is de dood." Doch die worden hier niet bedoeld, want met hen zal Hij niet afrekenen voor de dag des oordeels.

De Koning wilde ... rekening houden met Zijn dienstknechten.

Dat is, Hij wilde hen ter verantwoording roepen door de bediening van het Woord.

- Wanneer het Boek der wet wettig gebruikt wordt, haar geestelijke mening besproken wordt, en haar uitgestrekte eisen worden aangedrongen; wanneer God ze met kracht in het hart des zondaars doet ingaan, de zonde levendig doet worden en die door het gebod bovenmate zondigende wordt, zodat de zondaar een overtreder van elk gebod blijkt te zijn, stopt dit zijn mond en maakt hem dit een schuldige voor God.
- Wanneer het Boek des levens opengelegd en door de Geest Gods toegepast wordt, maakt dit de zondaar bekend, dat hij schuldig staat aan de verdoemelijke zonde van ongelooft, en dat hij als een ongelovige God tot een leugenaar maakt. Hij ziet, dat hij rebelleert tegen de Koning van Sion, dat hij een onheiliger is van Zijn Naam, een vijand van Zijn godsdienst, een verwaarlozer en verachter van de aanbiddingen van genade. Wanneer het gedenboek Gods wordt geopend en in het licht gesteld wordt, dat God al zijn werken in eeuwigheid niet zal

vergeten, maar hij verantwoording zal moeten doen van alles, dat meer is dan ja, ja, of neen, neen, verschijnen zijn zonden in het licht van Zijn aanschijn en worden zij ordelijk voor de ogen des zondaars gesteld.

- Wanneer een beroep gedaan wordt op het Boek der consciëntie, de gedachten beginnen te beschuldigen, en de consciëntie haar werk doet, dan begint de arme ellendige te beven. Hij gevoelt dat hij voor Gods rechterstoel staat en dat hij in Zijn machtige hand gevallen is. Dan wordt hij, door de bediening des Woords van allen overtuigd, en hij wordt van allen geoordeeld. En alzo worden de verborgene dingen zijns harten openbaar; en alzo vallende op zijn aangezicht zal hij God aanbidden, en verkondigen, dat God waarlijk onder u is (1 Kor. 16:24, 25).

Dit roept de zondaar ter verantwoording. Hij ziet wat een oneindige rekening tegenover hem staat, en aan welk een zondewrekend God hij rekenschap moet geven.

En als hij nu begon te rekenen, werd tot hem gebracht een, die hem schuldig was tien duizend talenten.

Toen het Woord van God begon gepredikt te worden, en zondaren overtuigd begonnen te worden van hun zonden, en deswege werden schuldig bevonden, en door hun benauwdheid gedrongen neder te vallen en God te aanbidden en om vergeving te smeken, werd iemand tot Hem gebracht. Niet door een vleses arm, veel minder door vuur en zwaard, zoals de Roomsens ze willen dwingen in te komen. Hij werd gebracht door de kracht van het Woord en de Geest Gods, en gedreven door een gezicht en besef van zijn verloren staat en de smart en angsten van zijn ziel, om voor God neer te vallen. Op zulke tijden toch komt God tot de zondaar om met hem te richten, of te rekenen. Zó werd er hier een gebracht.

Een die hem schuldig was tien duizend talenten. Wat een talent was zal ik niet onderzoeken, want ik weet, dat met deze talenten bedoeld worden: zonden of overtredingen van de wet. De wet eist van de zondaar volmaakte en altijddurende gehoorzaamheid, en als hieraan iets ontbreekt zegt de Rechtvaardigheid: "Mij komt de wrake toe; Ik zal het vergelden." Zij eist voldoening door eeuwig lijden, niet slechts een slaan met veel slagen, maar dat de schuldige gebonden en in de gevangenis der hel geworpen zal worden verklarende, dat hij daar geenszins zal uitgaan, totdat hij de laatste penning betaald zal hebben. Deze kan echter nooit betaald worden, want het lijden in de hel kan geen voldoening teweegbrengen, evenmin als men met wegwijnen in de gevangenis een schuld van duizend pond kan afbetalen. Daarom, wanneer eenmaal de kloof gevestigd is, kan hij nooit van daar komen. "Die in de kuil nederdalen zullen op Uw waarheid niet hopen." (Jesaja 38:18).

Toen de Zaligmaker de gelijkenis bijbracht van de schultheer en de twee schuldenaars, zei Hij daar, dat de één vijfhonderd en de ander vijftig penningen schuldig was, en dat zij beiden niet hadden om te betalen (Lukas 7:41, 42). Het schijnt, dat Christus met de schuldenaar van vijfhonderd penningen op die arme zondares doelde, en met hem die vijftig penningen schuldig was op Simon, zoals hij over zichzelf dacht. Doch deze zondaar was tienduizend talenten schuldig. Hij was meer achterop dan die zondares, of Simon de Farizeeër, welke sekte verder af was van het koninkrijk der hemelen dan hoeren en tollenaars.

Hieruit meen ik te mogen opmaken, dat deze schuldenaar van tienduizend talenten niet alleen een zondaar tegen de wet, maar ook een vervolger der heiligen en een heftig tegenstander van het Evangelie was; misschien wel een, die behulpzaam was in Christus ter dood te brengen, welke zonde, indien tegen overtuiging begaan, aan dé grote overtreding grensde. Hoe dit ook zij, hij was tienduizend talenten schuldig. Dit toont de oneindige rekening aan, welke openstaat ten laste van sommige zondaren, die jarenlang zichzelf toorn vergaderen als een schat in de dag des toorns. En waarlijk, wie kan de gedachten zijns harten optellen, die boos, enkel boos zijn en dat voortdurend? Wie zijn dwalingen, leugens, eden en vloeken, met al zijn woorden, die meer, zijn dan ja, ja, of neen, neen? Wie zijn wulpsse blikken, zijn vuile handelingen en al de daden, die in het

lichaam geschied zijn? Indien de Psalmist uitriep en sprak: "Kwaden, tot zonder getal toe, hebben mij omgeven", mijn ongerechtigheden hebben mij aangegrepen, dat ik niet heb kunnen zien; zij zijn menigvuldiger dan de haren mijns hoofds en mijn hart heeft mij verlaten." (Psalm 40:13) Wat moet dan deze schuldenaar zeggen?

Doch de Verlosser roept uit: "Ik delg uwe overtredingen uit, als een nevel, en uw zonden als een wolk." Dit is zeker, dat deze zwarte zonden, bij een zwarte wolk mag worden vergeleken, en dat zij voor een zondaar, die geen vergeving heeft ontvangen, een vreselijke storm zal doen losbarsten, in die grote dag, wanneer de hemel zijn ongerechtigheid zal openbaren (Job. 20:27). "Hij zal op de goddelozen regenen strikken, vuur, en zwavel, en een geweldige stormwind zal het deel huns bekers zijn" (Psalm 11 :6).

En als hij niet had, om te betalen.

Niemand heeft dat. De wet vraagt naar heiligheid, doch de mens is in zonde ontvangen en in ongerechtigheid geboren. Zijn geboorte, hart en leven, lichaam en ziel, zij zijn niets dan zonde. Het ganse hoofd is krank, en het ganse hart is mat. De wet eist liefde tot God, *maar het bedenken des vleses is vijandschap tegen God; want het onderwerpt zich der wet Gods niet; want het kan ook niet.* Daarom aangezien het gedichtsel der gedachten zijns harten alleenlijk boos is en dat te allen dage, kan hij door eigen kracht evenmin goed doen, of ophouden kwaad te doen, dan een moorman zijn huid kan veranderen, of een luipaard zijn vlekken. En daarom:

Beval zijn heer, dat men hem zou verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had, en dat de schuld zou betaald worden.

Dit toont aan dat, evenals hij zichzelf verkocht had, om te doen dat kwaad was, gelijk wij allen onszelven om niet verkocht hebben, de Heere ook beval, dat hij verkocht zou worden. Dit is om ons te vertonen, dat het gebod van de wet zodanig is, dat het niet alleen de zondaar aan de Rechter overlevert, om door Hem in de gevangenis te worden geworpen, maar dat het hem overlevert aan de duivel en zijn engelen, om gepijnigd te worden door diezelfde duivels aan wie hij zich heeft overgegeven om ze als een dienstknecht te gehoorzamen. De ziel die zondigt zal niet alleen sterven, want de bezoldiging der zonde is de dood, maar gelijk hij zich aan de duivel verkocht heeft, om zijn werk te doen, verkoopt de Rechtvaardigheid hem aan zijn oude meester, om door hem te worden gepijnigd, als, een deel van zijn loon, onder de vloek der wet en de toorn Gods. En niet alleen hijzelf werd verkocht, maar *ook zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had.* Door zijn vrouw, enz. wordt aangetoond, dat een hardnekkig zondaar dikwijls zijn ganse huis in gevaar brengt, voornamelijk als hij een tegenstander of een openbare vijand van Christus en Zijn Evangelie is. Krachtens de wet *bezoekt de misdaad der vaderen aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen die Hem haten.* "Een vuur dat niet opgeblazen is, zal zulk een goddeloze verteren, en de overigen in zijn tent zal het kwalijk gaan", (Job 20:26). "Alle mensen, die Korah toebehoorden, en al de have, zij, en alles wat hunne was, voeren levend ter hel", (Num. XVI:32, 33). Een ontzaglijk voorbeeld is dat van Achan: Toen nam Jozua, en gans Israël met hem, Achan de zoon van Zerah, en het zilver, en het sierlijk overkleed, en de gouden tong, zijn zonen, en zijn dochteren, en zijn ossen, en zijn ezelen, en zijn vee en zijn tent, en alles wat hij had, en voerden ze naar het dal Achor, en zij stenigden hem met stenen, en zij verbrandden ze met vuur (Jozua 7:24, 25). De rekening van Achitófel en van zijn tegenbeeld Judas is, in dit opzicht ook ontzaglijk: "Dat zijn dagen weinig zijn; een ander neme zijn ambt. Dat zijn kinderen wezen worden, en zijn vrouw weduwe. En dat zijn kinderen hier en daar omzwerven, en bedelen, en de nooddrift uit hun verwoeste plaatsen zoeken. Dat de schuldeiser aansla al dat hij heeft en dat de vreemden zijn arbeid roven. Dat hij niemand hebbe, die weldadigheid over hem uitstrekke, en dat er niemand zij die zijn wezen genadig zij. Dat zijn nakomelingen uitgeroeid worden; hun naam worde uitgedelgd in het andere geslacht. De ongerechtigheid zijner vaderen worde gedacht bij de Heere en de zonde zijner moeder worde niet

uitgedelgd. Dat ze gedurig bij de Heere zijn en hij roeie hunne gedachtenis uit van de aarde. Omdat hij niet gedacht heeft weldadigheid te doen, maar heeft de ellendigen en de nooddruftige man vervolgd, en de verslagenen van hart, om hem te doden. Dewijl hij de vloek heeft liefgehad, dat die hem overkome". (Psalm 109).

Dit bevel om hem te verkopen, en zijn vrouw en kinderen, en al wat hij had, geeft te kennen, dat lichaam, ziel, vrouw en huisgezin, wanneer genade het niet verhoedt dikwijls door een goddelozen vader in gevaar gebracht worden. God kan in Zijn rechtvaardigheid een geheel goddeloos huisgezin met een goddeloze vader veroordelen, want allen hebben gezondigd (Rom. 4:23), en de bezoldiging der zonde is de dood. Wat een vreselijk deel vermaakt dan een snood vervolger, een woekeraar, een verleidende ketter en een die de aangezichten der ellendigen vermaakt, zichzelf en zijn zaad, indien genade het niet verhoedt! Kaïn liet een goddeloos geslacht na voor de zondvloed. De onheilige moordende Ezau liet een geslacht na, dat men zal noemen: *Landpaal der goddeloosheid*; alsof het de grensmaal van alle zonde was, en alleen daar zijn rechtvaardige straf zou ontvangen, als een volk op hetwelk de Heere vergramd is tot in der eeuwigheid. (Mal. 1:4.)

De dienstknecht dan neervallende, aanbad hem, zeggende: Heere, wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen!

Zo gaat het min of meer elke zondaar, wanneer de strikken des doods en de angsten der hel hem omvangen. Hij bevindt, dat de wet werken eist, en hij belooft te zullen gaan werken. Dit toch is die weg, die iemand recht schijnt, maar het laatste van dien zijn wegen des doods. Hij belooft niet alleen, dat hij in het vervolg de wet zal onderhouden, maar dat hij door meer dan overvloedige daden van gehoorzaamheid, door vrijwillige goede werken, boven hetgeen de wet vereist, de schuld van tien duizend talenten, die achter hem ligt zal te niet doen. Terwijl de mens geen goed woord kan spreken, nog een goede gedachte kan denken, noch één genegenheid tot God kan opwekken, noch één gedachte kan voeden, welke zijner waardig is. Hij is dood in zonde, dood in de wet, en dood in de ziel, voor God. De gramschap Gods rust op hem, want het vonnis des doods en der verdoemenis is reeds uitgesproken wegens de eerste overtreding. Wie in één zal struikelen, die is schuldig geworden aan alle. En gelijk hij geestelijk en wettelijk dood is, zo zijn dat ook al zijn daden van gehoorzaamheid. Die worden dode werken genoemd. Niemand kan de levenden God dienen voordat het bloed van Christus zijn consciëntie gereinigt heeft van dode werken (Hebr. 11:14).

Nochtans verzoekt hij niets van zijn Heere dan, *dat Hij lankmoedig over hem wil zijn, en hij zal Hem alles betalen*. Iedereen weet wel, dat noch de daden, noch de beloften van een misdadiger over wie het vonnis des doods is uitgesproken van enige kracht zijn of iets betekenen, want zo iemand heeft door zijn misdaad zijn leven reeds verbeurd. De wet gedooft niet, dat hij weer wordt losgelaten, noch dat het vonnis wordt herroepen, dat over hem is uitgesproken, omdat zo iemand niet te vertrouwen is. En dit is zeker, dat God zijn knechten niet zou vertrouwen, *hoewel Hij in zijn Engelen klaarheid gesteld heeft*. (Engelse vertaling: en zijn Engelen zou Hij dwaasheid opleggen)

Zo handelt elke ontwaakte zondaar wanneer de wet hem aangrijpt. Al drukken allen het niet met dezelfde woorden uit, nochtans slaan allen dezelfde weg in. Het licht der consciëntie toch leert geen andere weg. Doch helaas, de zondaar kan nooit zijn hart of genegenheden opwekken, om die te werk te stellen, hoewel de vreze des doods en de angsten der hel hem tot de arbeid drijven. De sterkgewapende bewaart zijn hof nog; hij houdt zijn hart in bezit, en zal het niet loslaten in spijt van hem. Hoewel hij tot God nadert met zijn mond en Hem eert met zijn lippen, is zijn hart ver van Hem. Daarom, in plaats van de oude rekening te vereffenen, komt hij dagelijks dieper in de schuld te zitten. De wet eist volmaakte gehoorzaamheid, en liefde tot God met geheel het hart, en met geheel de ziel, en met geheel het verstand, en wanneer dit alles gedaan is, is hij een onnutte dienstknecht, die maar gedaan heeft hetgeen hij schuldig was te doen. Geen zondaar, die nog in de

natuurstaat is, verrichtte ooit met zijn ganse hart één daad Van gehoorzaamheid, ook zal, noch kan, hij, dat ooit doen, want zonder Christus kan hij niets doen (Joh. 15:5).

Doch verondersteld, dat hij de wet kon gehoorzamen zoals zij het vereist, en dat hij de oude rekening kon afbetalen, nooit belooft de wet het eeuwige leven in de heerlijkheid, noch kan zij het geven. Door de werken der wet zal geen vlees gerechtvaardigd worden, noch zal er iemand door worden zalig gemaakt. Het leven in de heerlijkheid is niet te verdienen; het is niet uit de werken, opdat niemand roeme; het is uit genade en niet meer uit de werken. Het is Gods welbehagen ons het koninkrijk te geven, niet het te verkopen; veel minder, het in te ruilen voor dode werken, of een weinig ogendienst door een kind des toorns in geveinsdheid verricht en hem afgeperst door de vrees voor de verdoemenis.

En de heer van dezen dienstknecht, met barmhartigheid innerlijk bewogen zijnde, heeft hem ontslagen, en de schuld hem kwijtgescholden. Zelfbewegende liefde en genade in God, Vader, Zoon en Heilige Geest, is de Beweegoorzaak en de grote Bron van al ons heil, hoop, en zaligheid, zowel in dit als in het toekomstige leven. Hij ontsloeg hem van het knellend juk der wet en haar dienstbaarheid, en van het vreselijk vonnis der slaafse vrees (Hebr. 11:15); van de banden zijner zonde (Spr. 5:22); voerde zijn ziel uit de gevangenis (Psalm 142:8); breidde zijn nauwe ingewanden uit (2 Kor. 6:13) en zette zijn geest in vrijheid (2 Kor. 3:17). Die aldus op aarde ontbonden worden, zijn ook in de hemel ontbonden (Matth. 16:19). Indien de Zoon iemand vrijmaakt, die is waarlijk vrij (Joh. 8:36), die is niet een kind der dienstmaagd, maar der vrije (Gal. 4:31). Deze hebben een vrijwillige Geest ontvangen, welke eeuwig bij hen zal blijven. De Geest is een eeuwige Gift, in het eeuwig Evangelie beloofd; ons krachtens het eeuwig verbond verzekerd; van de Vader ontvangen door het Verbondshoofd, en om niet aan al de uitverkorenen geschonken, om in hen die vrijheid voort te brengen, welke de Zaligmaker heeft uitgeroepen. Hij zal ook nooit worden weggenomen van Christus, noch van Zijn zaad.

De Heere heeft hem ontslagen; en de schuld hem kwijtgescholden.

Dit mocht de Zaligmaker rechtvaardig doen, niet alleen omdat Hij als de HEERE macht had op de aarde de zonde te vergeven, maar ook omdat Hij de Borg der uitverkorenen en de Borg van het beter verbond geworden is. Gelijk wij onder de wet waren, zo is Hij geworden uit een vrouw, geworden onder de wet. Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden. Het Woord is vlees geworden, en Hij werd Mens voor mensen. Hij werd, besneden, en werd een schuldenaar om in 's mensen plaats en in de menselijke natuur de gehele wet te doen. Hij werd een schuldenaar in 's mensen plaats, om weer te geven wat Hij niet geroofd had (Psalm 69:5), gelijk het iemand die voor schulden borg werd betaamde (Spr. 22:26). Hij werd een schuldenaar aan de wet, om haar een volmaakte gehoorzaamheid te betalen. Er zal niet één jota, noch één tittel van de wet voorbijgaan, totdat het alles zal zijn geschied. Hij werd een schuldenaar aan de Rechtvaardigheid, om al onze misdaden te verantwoorden. Hij moest Zijn ziel geven tot een offerande voor de zonde door in onze plaats te sterven en zich aan de dood onderwerpen, om de straf te ondergaan, die onze schuld eiste. Deze schuld werd geëist en Hij heeft ze voldaan. De Vader deed ons aller ongerechtigheid op Hem aanlopen, en Hij heeft onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout, Hij rechtvaardig voor de onrechtvaardigen. Evenals een borg de schuldenaar wordt en eens anders schuld betaalt, heeft God Dien, die geen zonde gekend heeft, zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem. Aldus mocht de Borg de gevangene rechtvaardig loslaten en de schuldenaar ontslaan, aangezien Hijzelf voor allen aansprakelijk was. Als iemand voor een vreemde borg geworden is, hij zal zekerlijk verbroken worden. En verbroken werd Hij, want het behaagde de Heere Hem te verbrijzelen, en door zijn striemen is ons genezing geworden.

Maar dezelve dienstknecht, uitgaande.

Van een zondaar wiens zonden vergeven zijn, die uit de gevangenis ontslagen en in vrijheid gesteld is, wordt gezegd, *dat hij ingaat in de vreugde zijns Heeren*. Hij woont in de tegenwoordigheid Gods en bevindt, dat er een leven is in Zijn goedgunstigheid. Zolang hij gevoelig in de liefde blijft, blijft hij in God, en God in hem, en de gemeenschap met de Vader en de Zoon is een hemel op aarde. De ziel wier zonden vergeven zijn is enkel liefde, zachtmoedigheid, nederigheid en Godsvrucht, zolang zij in de kloze der Steenrots blijft, en door een gevoelig blijven in de ware Wijnstok, draagt zij veel vrucht. Met Petrus zegt zij: "Het is mij goed hier te zijn," wetende, dat daar beide voedsel en zaligheid is. Zijn vrucht is de gelovige goed. De Naam des Heeren is een sterke toren; de rechtvaardige zal daarheen lopen, en daar is hij veilig. Doch de schapen van Christus zullen ingaan en uitgaan, en weide vinden. Ingaan door geloof, uitgaan door ongeloof; in door de Geest, uit door het vlees; *ingaan*, om te weiden; *uitgaan*, om beproefd te worden. Het laatste schijnt hier de ellendige toestand van deze man geweest te zijn. *Dezelve dienstknecht ging uit*. Uit van de aangename tegenwoordigheid Gods; van het licht Zijns aangezichts; uit de gemeenschap met Hem; uit het gevoel van Zijn liefde en een hartelijke vereniging door dezelve. Hij verliet zijn eerste liefde, verloor de genieting van Zijn gunst, dwaalde af van zijn rustplaats en viel uit zijn aangename stand. De zonde kwam tussen God en zijn ziel te staan. Niets anders toch kan ons buiten Zijn tegenwoordigheid houden, en wanneer de zonde begaan en de schuld gemaakt is, dan heeft de beschuldiger iets om er mede te werken. De zonde verhardt het hart, verstompt de ziel, ontwapent haar van kinderlijke vreze en geestelijke teerheid; zij vervreemdt het gemoed van zijn levendigheid en werkzaamheid; ontbloot de gelovige als een die naakt wandelt, beroofd van zijn versierselen, voornamelijk dat van een zachtmoedige en stille geest; en velen zien zijn schaamte. Dit geeft een zware slag aan zijn hoogmoed en is een schandevlek op zijn vorig gunstig karakter. Veel jonge en zwakke gelovigen zien de verandering, en geen eenvoudigheid noch geur aan hem vindende zijn zij geneigd hem te vermijden, en hij, die tevoren als een trommel was is nu tot een spreekwoord van het volk geworden (Engelse vertaling van Job. 17:6). Als hij dit begint te bemerken wordt hij gemelijk, knorrig, en koppig; hij mort en klaagt en streeft er naar zich te verhogen. Doch alles te vergeefs. God wederstaat de hovaardigen, en zolang hij deze dingen in zijn hart koestert zal God zijn gebed niet horen. De dwaasheid des mensen zal zijnen weg verkeren, en zijn hart zal zich tegen de Heere vergrammen; en die aldus zijn wegen verkeert, zal bekend worden (Spr. 10:9). Als dit bekend en ruchtbaar wordt gaan veel jonge Christenen hem schuwen en geringschatten en bij tijden zijn zij maar al te vlug klaar, om te vrijmoedig over zijn duister en somber uitzicht, smakeloze gesprekken, dodigheid in het gebed, enz. enz. te spreken, hetwelk hij niet kan verdragen als het hem ter ore komt. Dit schijnt hier het geval te zijn, want,

... uitgaande heeft gevonden een zijner mededienstknechten.

Hij vond een van zijn mededienstknechten, een die in dezelfde geestelijke dienst was en bij dezelfde koninklijke Meester behoorde. Hij had hetzelfde kruis te dragen, hetzelfde eigen te verloochenen; hem was hetzelfde werk des geloofs, dezelfde arbeid der liefde en dezelfde lijdzaamheid der hoop opgedragen. Hij was een mededienstknecht, met hetzelfde werk bezig, een gelijke in het gezin, en bijgevolg, een medegenoot in vereniging en omgang, en in de gemeenschap des Evangelies.

Die hem honderd penningen schuldig was.

Deze had tegen hem gezondigd, of overtreden, door kwaad van hem, of smadelijk over zijn belijdenis te spreken, omdat zijn vurigheid, leven, kracht, troost en ijver blijkbaar waren achteruitgegaan, of omdat hij hem op een andere wijze had beledigd. Deze dingen vergeleken bij zijn overtredingen tegen God zijn niet meer dan honderd penningen tegenover tienduizend talenten.

En hem aanvattende, greep hem bij de keel.

Een waar kind van God, als hij afgeweken en ver van God is wanneer hij zijn vrijheid misbruikt heeft en weder door de zonde verstrikt en met het juk der dienstbaarheid bevangen is, en vervuld is met de brandende grimmigheid van wrede jaloersheid; inwendig vertoornd over de voorspoed van anderen, en hun geluk benijdende, wetend, hoe het in vorige maanden met hem was, is wat zijn gewaarwordingen betreft, weinig beter dan Saul, toen God van hem geweken was en hem niet meer antwoordde, noch door dromen, noch door de Urim, noch door de Profeten. Het verzoek van de vrouw van Zebedeüs voor haar twee zonen, *dat zij de een aan de rechter en de ander aan de linkerhand van de Zaligmaker mochten zitten in Zijn koninkrijk*, stak zulk een vlam aan in de harten van de andere tien discipelen, dat zij het zeer kwalijk namen van de twee broeders (Matth. 20:26). Wanneer de gramschap tegen een mens eenmaal is opgewekt en in hem begint te werken, is het geen wonder dat hij hem bij de keel grijpt, wanneer de wederhoudende kracht Gods hem niet inbindt. Wat is een mens, wanneer hij aan zichzelf overgelaten, met zonde bezwangerd is, en de arm van God zich teruggetrokken heeft? Hij zal zeggen, dat alle mensen leugenaars zijn, de dag zijner geboorte vervloeken, en wensen dat hij nooit uit de baarmoeder was voorgekomen. Het is geen wonder, dat zulk een verlatene en ontmoedigde ziel, als zij in een toestand verkeert, dat zij tot God durft zeggen: "Billijk is mijn toorn ontstoken;" of: Zoudt Gij mij ganselijk zijn als een leugenachtige; als wateren die niet bestendig zijn? Dat hij dan zijn broeders keel niet spaart in de dag der wraak, zeggende:

Betaal mij, wat gij schuldig zijt.

U zult mij volkomen voldoening geven. U hebt mij beledigd, geërgerd tegen mij overtreden en gezondigd, en mij onrecht gedaan. Ik sta er op, dat u wordt afgescheiden van de gemeenschap der heiligen, dat u wordt vervolgd volgens de strengste eis van Sions wetten. Het is niet zeker wat deze belediging was, noch welke bijzondere soort voldoening geëist werd. Dit is echter duidelijk, dat de laatste dienstknecht tegen hem had overtreden, uit de honderd penningen die hij schuldig was; waarvan hij zich bewust scheen te zijn. Zodra de eerste dienstknecht hem bij de kraag pakte, bracht een overtuiging van zijn misslag, en dat hij hem onrecht gedaan had, hem tot bekentenis van zijn schuld en tot een belofte van voldoening.

Zijn mededienstknecht dan, nedervallende aan zijn voeten, bad hem.

Het was de overtuiging, dat hij zijn medegenoot had verongelijkt en een gezicht van de woede en de toorn welke zijn verongelijking in hem had opgewekt, wat hem aan zijn voeten deed vallen. Er blijkt ook een bewustheid in dezen nederige smekeling te zijn, dat zijn vergramde broeder een kind van God was, al was hij nu in een toestand van verlating. Anders, *is de rechtvaardige* (Engelse vertaling) *nedervallende voor het aangezicht des goddelozen, een beroerde fontein en verdorven springader* (Spr. 25:26). Het is duidelijk, dat hij hem onrecht had aangedaan; dat hij de honderd penningen schuldig was. Dat hij schuldig was blijkt hieruit, dat hij de schuld erkende en betaling beloofde.

Er staat niet, dat hij er iets op aanmerkte, of iets had in te brengen ter vergoelijking of ter rechtvaardiging van zijn gedrag. Hij was te berispen, aangezien hij de eerste ergernis gaf, en zijn consciëntie sloeg hem daarover. Daar hij de overtreder was had hij zich eerst tot zijn broeder moeten wenden, zeggende, *dat het hem berouwde*, doch dat deed hij niet, want de beledigde partij vond hem. Hoe dan ook, hij viel neer aan zijn voeten en erkende zijn schuld. Hij sprak hem toe met dezelfde woorden, welke door hem vroeger gebezigd werden, toen hij aan de voeten van zijn Maker lag, zeggende:

Wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen.

Leg uw toorn af en zijt lankmoedig over mij, gebruik wat geduld met mij, dan wil ik met Gods volk raadplegen en hun raad inwinnen welken weg ik zal inslaan om het weer goed te maken. Ik zal dit doen tot uw volle voldoening; ik zal u alles betalen wat God de Zaligmaker in zulk een geval vordert. Dit was alles wat hij, als een die zijn broeder had beledigd, de beledigde kon beloven of doen. Doch hij ondervond de waarheid der woorden van Salomo: "Een broeder is wederspanniger dan een sterke stad, en de geschillen zijn als de grendel van een paleis", (Spr. 18:19).

In deze zaak liep het uit op de grendels van een gevangenis. Dit was het geval: Deze muur van vooroordeel was niet te bestormen, bijgevolg kon het hart niet overwonnen of ingenomen worden. Hij wilde niet overgeven, noch zich onderwerpen, geen gehoor geven, noch enige voorwaarde aannemen. Geen knieval, belijdenis van schuld, noch belofte kon hem bewegen, want:

Hij wilde niet, maar ging heen.

Dit toont welke invloed de hoogmoed kan uitoefenen en hoe de duivel een afkerige van hart kan verharderen, als hij aan zichzelf is overgelaten. Hij wilde de persoon van zijn mededienstknecht niet aannemen, noch zijn bekentenis; geen knieval, geen belofte van te zullen betalen, konden hem bewegen enig geduld met hem te oefenen. Hij ging heen in al zijn grimmigheid en woede, gesteld zijnde op de een of andere voldoening, welke Christus in zulke gevallen niet vereist, Dit toch was dat "alles" wat de andere beloofde te betalen; en wat dit trotse, halstarrige kind weigerde aan te nemen. Hij wilde niet, maar ging heen,

... En wierp hem in de gevangenis.

Met gevangenis wordt dikwijls geestelijke dienstbaarheid bedoeld. "Voer mijn ziel uit de gevangenis, om Uw naam te loven" (Psalm 142:7.) Christus was gezonden, om te openen de blinde ogen; om de gebondenen uit te voeren uit de gevangenis, en uit het gevangenhuis die, die in de duisternis zitten. (Jesaja 42:7). Het komt mij voor, dat de gevangenis dit is: hij liet zijn mededienstknecht onder een besef, dat hij de eerste ergernis had gegeven, of, dat hij zich de schuld van honderd penningen op de hals gehaald had, welke de ander recht had te eisen en welke hij volgens recht moest betalen. Bovendien was deze broeder door het bewustzijn hiervan terneergeslagen en pijnlijk getroffen. Aangezien hij kon nagaan, dat de geërgerde mededienstknecht evengoed als hijzelf iemand was wiens zonden vergeven waren, en die zowel als hij verlost was van de dienstbaarheid der zonde en der wet, lag de schuld, dat hij de eerste aanstoot had gegeven, zwaar op zijn consciëntie. Dat hij niet geslaagd was in zijn poging, om vergeving te verkrijgen van zijn medegenoot, deed hem openleggen voor de vuistslagen des Satans, wegens de schuld die hij gemaakt, of de ellende, die hij zichzelf op de hals gehaald had, door de eerste ergernis te geven. Dit bracht hem, onder de vuistslagen des Satans, in dienstbaarheid of in geestelijke gevangenschap. Aangezien het hem niet werd vergeven, werkte de duivel hetzelfde vooroordeel, dezelfde nijd of haat tegen zijn mededienstknecht in hem, welke de andere tegen hem had. Nu, dat is de dood voor alle vertroosting; het is dat, wat de slechte of onverstandige doodt. Dit, alsmede de praatjes van velen, in vervolg van tijd, bracht hem in wettische en duivelse dienstbaarheid, en maakte hem even hardvochtig en onverbiddelijk als de ander.

Dit deed hem spreken: *ik ben bij hem geweest; heb schuld aan hem beleden; vergeving gevraagd; aangeboden alles te betalen, en dat alles op mijn knieën, en hij heeft mij niet willen horen, noch aannemen. Ik zal niet meer bukken, noch om vrede of verzoening smeken.*

Het besef echter, dat hij de eerste aanstoot had gegeven, en dat de ander ook een begenadigd mens was, die evengoed als hij ontbonden of vrijgemaakt was, vermaalde hem als tussen de onderste en bovenste molenstenen. Het ging hem als Simson, die in het gevangenhuis malende was, onder een besef, dat hij zijn sterkte had weg gezondigd en zijn ziel had blootgesteld aan de beledigingen van de Filistijnen. Totdat, in vervolg van tijd, deze nederig smekende dienstknecht even halsstarrig was, even diep in de modder zat, als de andere in het slijk, en even vast gebonden lag in geestelijke

dienstbaarheid of gevangenschap als hij, die zo onverbiddelijk was. Zo moest hij de schuld betalen door in geestelijke dienstbaarheid te lijden, wat de andere weigerde hem overeenkomstig de wetten van Sion te vergeven. Dit gedrag van de onverzoenlijken dienstknecht ergerde velen van Gods volk, die het onderworpen gedrag van de berouwhebbende rechtvaardigden, bewoog hen overeen te komen, om deze zaak voor de Troon der genade te brengen, en van God licht af te smeken hoe in deze te handelen. Het schijnt, schriftuurlijk, een zonderling geval geweest te zijn dat zij niet konden oplossen, vooral omdat beiden begenadigde zondaren waren en kinderen der vrije. Alles nauwkeurig overwogen en de zaak van beide zijden ernstig onderzocht hebbende, kwamen zij overeen het voor God te brengen.

Als nu zijn mededienstknechten zagen hetgeen geschied was....

Toen de andere dienstknechten van het gezin het gedrag van beiden zagen, de onderwerping van de belediger en de onverzoenlijkheid van de beledigde, smartte hun dat zeer. Zij zagen wat geschied was: hoe de een de belediging had aangedaan en wat die was; de bekentenis en de nederige onderwerping om de beledigde partij in te winnen; de bereidwilligheid om het goed te maken en alles te betalen; en hoe de ander hem bij de keel greep, zijn verzoek en belofte beide afwees, en heenging en hem in de gevangenis wierp, waardoor de breuk aan beide zijden groter was geworden. En aangezien zij het onderling niet eens waren; sommigen het gedrag van de eerste rechtvaardigden, als zijnde hij de beledigde partij, en de andere de schuld gaven wegens de belediging; terwijl sommigen de laatste in het ongelijk stelden, omdat hij weigerde een tweede aanbod te doen, nadat het eerste verworpen was; en wetende dat zulk een breuk een verdeeldheid kon teweegbrengen onder de huisgenoten des geloofs, en hoe dit in het laatst aan beide zijden bitterheid zou zijn ...

Zijn zij zeer bedroefd geworden.

Bedroefd, dat er zulk een breuk zou worden gemaakt waar eendracht behoort te zijn, voornamelijk onder de regering van een man des vredes. Wetende, dat zulk een open breuk niet alleen de vrede van een gemeente verstoort, doch ook de monden van onbesnedenen opent, de duivel behaagt, de zwakken doet struikelen en de zielen van rechtvaardigen bedroeft, kwamen zij allen overeen.

En komende verklaarden zij hun heer al wat er geschied was.

Zij legden dit bijzonder geval voor de Heere neer. Aangezien de huisgenoten des geloofs er niets in konden uitrichten, brachten zij het voor de Heere van het huis, waar de onbuigzame voorzeker een scherper onderzoek zal moeten doorstaan. Indien wij onszelf oordeelden, zouden wij niet geoordeeld worden (van den Heere). Maar als wij geoordeeld worden, zo worden wij van de Heere getuchtigd, opdat wij met de wereld niet zouden veroordeeld worden (1 Kor. 11:31, 32). De Heere ziet het. Hij slaat het gedrag van beide partijen gade; hoort de gebeden van de bedroefde mededienstknechten; willigt hun verzoek in, en neemt Zelf de zaak in handen, door de onverbiddelijke dienstknecht voor het gericht te dagen van Hem, wiens oordeel altijd naar waarheid is.

Toen heeft hem zijn heer tot zich geroepen.

Toen riep hem zijn Heere, dezelfde Heere, de Heere Jezus Christus, die hem tevoren losgelaten en de schuld vergeven had tot Zich. Hij dagvaardde hem door een vreselijke aandrang en bracht hem onder verschrikkelijke gewaarwordingen voor het gericht. Hij richtte Zijn rechterstoel op in het hof van zijn consciëntie en verscheen daar in vreselijke majesteit, als de Koning van Sion, die daar Zijn troon heeft en Zijn gerechtsdagen houdt. Een weerspannige, afkerige, verkeerde dienstknecht mag, gelijk anderen gedaan hebben, wel zeggen: "Want Gij schrijft tegen mij bittere dingen, en stelt U wonderlijk tegen mij." Vreze en beving komt mij aan; het haar mijns vleses is te berge gerezen van verschrikking voor U en ik heb gevreesd voor Uw oordelen". En geen wonder, want

"de schrik eens Konings is als het brullen eens jongen leeuws; die zich tegen Hem vergramt, (of *die Hem tot toorn verwekt*; Engelse vertaling) zondigt tegen zijn ziel. Als de Psalmist zichzelf had willen oordelen, zou hij niet geoordeeld worden zijn. Daar hij dit echter verzuimde, zette God Zich door de Profeet op de troon, toonde hem de wreedheid van de rijke man in het stelen van een ooilam, en bepleit de zaak van de arme man, wie het ontnomen was. Hij noemt de oude mens der zonde, of de begeerlijkheid des vleses, *de wandelaar* die het lam had opgegeten. Toen David het vonnis des doods over de rijke man had uitgesproken, paste God het vonnis toe op de rechter zelf. Indien wij onszelf oordeelden, zouden wij niet geoordeeld worden; doch doen wij het niet, dan zal God het doen. In de behandeling van zijn rechtszaak ...

Zeide Hij tot hem: Gij boze dienstknecht!

O boze dienstknecht! Want dat was hij nu, een laag, afkerig, wederstrevig zondaar tegen licht en liefde, ondankbaar jegens zijn God en onbarmhartig en wreed voor zijn mededienstknecht. Geen wonder daarom, dat de Heere hem een boze dienstknecht noemt, als hij door een boze geest zo onverzoenlijk gemaakt was. Evenals de Heere Jezus, toen Simon door de satan aangedreven Hem begon te bestraffen, zich omkeerde en tot hem zeide: "Ga weg achter Mij, satanas!" Hetwelk naar mijn gedachte een nog verschrikkelijker benaming is dan *boze dienstknecht*. Judas wordt wegens zijn dieverij en huichelarij *een duivel* genoemd, en Petrus wegens zijn bestraffing *een satan*. Van Job werd gezegd door één van zijn vrienden, dat zijn boosheid groot en zijn ongerechtigheid oneindig was. Deze man wordt wegens zijn ondankbaarheid en onbarmhartigheid *een boze dienstknecht* genoemd. Zijn boosheid werd vergroot omdat hij iemand was, aan wie de Heere vergeving van zonde geschonken had. Was hij toch niet iemand geweest wiens zonden vergeven waren, dan kon hij in de zin des Evangelies geen mededienstknecht, maar zou hij een dienstknecht van de zonde en satan geweest zijn en dan had de andere niet goed gehandeld in voor hem neer te vallen.

Al de schuld heb ik u kwijtgescholden, dewijl u mij gebeden hebt...

Niet dat zijn bede de oorzaak van de vergeving was, want God vergeeft de zonde om Christus' wil, maar zijn bede wordt ter zijner beschuldiging aangevoerd, omdat hij weigerde de kleine belediging van zijn broeder te vergeven, toen hij daarom voor hem neervallende kwam smeken met dezelfde bede, en in dezelfde bewoordingen. De Heere paste dit nu op hem toe met een krachtig beroep op zijn consciëntie, zeggende:

Behoortet gij ook niet u over uw mededienstknecht te ontfermen, gelijk ik ook mij over u ontfermd heb?

Moest u niet? Ik schold u tienduizend talenten kwijt, welke u aan het eeuwige vuur zouden hebben blootgesteld omdat u Mij gebeden hebt. Kon u geen honderd penningen kwijtschelden of vergeven, toen een mede-worm u daarom op zijn knieën kwam smeken? Kon niet Mijn ontferming over u, u bewegen medelijden met hem te hebben? Dit tezamen rechten (Jesaja 1:18) toont, dat het verhoor plaats greep voor de stoel van het *recht* en niet van het oordeel. De Heere zal zulke vertogen niet houden met verworpenen, maar de hemel zal hun ongerechtigheid doen openbaren, en de aarde zich tegen hen doen opmaken. Hén stelt Hij hun zonden voor ogen; laat de consciëntie haar werk doen, en verschijnt als een snel getuige tegen hen. Hun deel zet Hij met de ontrouwen en Hij stelt rechtstreeks hun verdoemenis vast.

Dit is hier het geval niet, hoewel er geschreven staat:

En zijn heer, vertoond zijnde

Niet wraakvorderend, want God heeft ons niet gesteld tot toorn, maar Vaderlijk. Het is niet de toornige grimmigheid van de Rechter, maar de toorn en het ongenoegen van een Vader, want God kan Zijn eed niet breken. *Want dat zal Mij zijn als de wateren Noachs, toen Ik zwoer, dat de wateren*

Noachs niet meer over de aarde zouden gaan; also heb Ik gezworen, dat Ik niet meer op u toornen, noch u schelden zal. Ik zal u niet stellen tot wraakgierige toorn, noch zal Ik u schelden met vuurvlammen (Jesaja 54:15). Dit heb Ik gezworen. God kan zodanig niet op ons toornen, want wij zijn verlost van de vloek der wet en van de toekomstige toorn. De toorn die hier bedoeld wordt is de grote hitte van Vaderlijk ongenoegen, zoals geschreven is. "Want de Heere heeft u geroepen, als een verlaten vrouw, en bedroefde van geest; nochtans zijt gij de huisvrouw der jeugd, hoewel gij versmaad zijt geweest, zegt uw God. Voor een klein ogenblik heb Ik u verlaten, maar met grote ontfermingen zal Ik u vergaderen. In een kleine toorn heb Ik Mijn aangezicht van u een ogenblik verborgen; maar met eeuwige goedertierenheden zal Ik Mij uwer ontfermen, zegt de Heere uw Verlosser", (Jesaja 54:6-8). De toorn des Heeren ontstak over Mozes, en de Heere kwam hem tegen en zocht hem te doden (Exod. 5:14 en 24). En wederom: "Want Ik zal niet eeuwiglijk twisten, noch Ik zal niet geduriglijk verbolgen zijn; want de geest zou van voor Mijn aangezicht overstelpt worden, en de zielen die Ik gemaakt heb. Ik was verbolgen over de ongerechtigheid hunner gierigheid, en sloeg hen; Ik verborg Mij, en was verbolgen; evenwel gingen zij afkerig henen in de weg huns harten." Let nu op wat er volgt: "Ik zie hun wegen, en Ik zal hen genezen; en Ik zal ze geleiden, en hun vertroosting wedergeven, namelijk hun treurigen. Ik schep de vrucht der lippen, vrede, vrede, degenen die verre zijn, en degenen die nabij zijn, zegt de Heere, en Ik zal hen genezen" (Jesaja 57:16-19). Indien de Heere toornig was op Sion, Zijn bruid, hoewel Hij haar met eeuwige goedertierenheid uit de wereld vergaderd had, en toornig was op Zijn zoon Efraïm over de ongerechtigheid zijner gierigheid; waarom zouden wij ons dan verwonderen, dat Hij vertoornd was op deze onbarmhartige dienstknecht? Elihu sprak tot Job: Er is gericht voor Zijn aangezicht. Maar gij hebt het gericht des goddelozen vervuld; het gericht en het recht houden u vast. Omdat er grimmigheid is, wacht u, dat Hij u misschien niet met een klop wegstote (Job 36:17, 18). Het blijkt dus, dat deze toorn Vaderlijke toorn is. Zijn toorn duurt slechts een ogenblik, maar er is een leven in zijn goedgunstigheid; des avonds vernacht het gewezen, maar des morgens is er gejuich (Ps. 30:5). "Hoewel Gij toornig op mij zijt geweest, zegt Sion, Uw toorn is afgekeerd, en Gij troost mij (Jesaja 12:1). Aldus zijn Heere vertoornd zijnde,

Leverde hem de pijnigers over.

Let daarop! Het was nog zijn Heere, al leverde Hij hem de pijnigers over. Niet om in de hel gepijnigd te worden, want zondaren wier zonden vergeven zijn, die waarlijk vrij zijn, gaan daar nooit heen. God zelf getuigt, *dat die mens welgelukzalig is, wiens overtreding vergeven, wiens zonde bedekt is, en wien de Heere de ongerechtigheid niet toerekent.* Zulken zijn gezegend met de gelovige Abraham, en dat is niet te wederroepen. God heeft ze gezegend, en verklaard, dat Hij zal zegenen die hen zegenen, en vloeken die hen vloeken. Hijzelf zal ze dan ook niet vloeken, want tegen de zodanigen is de wet niet, en is er geen vloek meer. De Heere scheidt deze dienstknecht niet af. Hij zegt niet: *Ga weg van Mij!* Noch: *ga heen, vervloekte!* Hij zet zijn deel niet met de geveinsden en ongelovigen, en Hij levert hen niet over aan de gerechtsdienaar, om hem in de gevangenis te doen werpen en daar niet te doen uitgaan, totdat hij het laatste penningske betaald zal hebben, maar ...

Leverde hem de pijnigers over.

Hij leverde hem over om gepijnigd, of verzocht en door de duivel met vuistslagen geslagen te worden. Zo werd Petrus in de zeef des Satans overgegeven, die zeer begeerde hem te ziften als de tarwe. De Heere liet dat toe, opdat hij zou weten wat zelfvertrouwen hem zou opleveren, doch de Heere had voor hem gebeden. dat zijn geloof niet zou ophouden. De bloedschender werd de satan overgegeven (1 Kor. 5:5) en de duivel behandelde hem niet zacht. De Apostel zegt: "Den zodanigen is deze bestraffing genoeg, die van velen geschied is. Alzo, dat gij hem daarentegen liever moet vergeven, en vertroosten, opdat de zodanige door al te overvloedige droefheid niet enigszins worde verslonden. Daarom bid ik u, dat gij de liefde aan hem bevestigt. Dien gij nu iets vergeeft, dien

vergeef ik ook; want zo ik ook iets vergeven heb, dien ik vergeven heb, heb ik het vergeven om uwentwil voor het aangezicht van Christus, opdat de satan, - de pijniger - over ons geen voordeel krijgje. Want zijn gedachten zijn ons niet onbekend" (2 Kor. 2) Hij werd dus aan Satan overgegeven tot verderf des vleses, opdat de geest behouden mocht worden, in de dag van de Heere Jezus (1 Kor. 5:5), gelijk het waarlijk was, toen Paulus hem vergeven had voor het aangezicht van Christus. En indien deze bloedschender vergeving ontving, vond ook deze barmhartige dienstknecht, die het onderwerp van deze gelijkenis is, vergeving.

- Met de pijnigers worden dan ook de vuistslagen, of verzoeken des duivels bedoeld, gelijk geschreven staat: "En zij brachten tot Hem allen die kwalijk gesteld waren, met verscheidene ziekten en pijnen bevangen zijnde, en van de duivel bezeten, en maanzieken, en geraakten (Matth. 4:24).
- Deze dienstknecht kan nog andere kwellingen gehad hebben behalve de vuistslagen des Satans. Dat is dan ook mijn gedachte, omdat hij aan de pijnigers was overgeleverd; niet in het enkelvoud, maar in het meervoud, meer dan één. Hij kan ook met lichamelijke pijn geslagen geweest zijn. De hoofdman over honderd zei tot de Heere: "Mijn knecht ligt thuis geraakt en lijdt zware pijnen, (*zwaar gepijnd*, Engelse vertaling) (Matth. 8:6).
- Het kan ook zijn, dat zijn leven tegenover hem hing (Deut. 28:66), dat hij niet zeker van zijn leven was, overgegeven aan een geest der dienstbaarheid en onder vreselijke bevattingen van toekomstige toorn. Zo ging het Job, toen de Satan niet alleen zijn kinderen en dienstknechten en vee had gedood, en hem met boze zweren sloeg, maar ook de pijlen des Almachtigen in hem waren, en de verschrikkingen Gods zich tegen hem rustten. Deze dingen zullen een mens met allerlei pijnen vervullen, want de vrees heeft pijn (Joh. 4:18). Indien de vurige pijlen des Satans, lichaamspijn, de verschrikkingen der hel en vrees voor de verdoemenis hem aangrepen, was hij voorzeker in de handen der pijnigers, en daar moest hij blijven ...

Totdat hij zou betaald hebben al wat hij hem schuldig was.

De moeilijkheid ligt hierin, na te gaan welke som verschuldigd is voor een zondaar, wiens zonden vergeven zijn. De Zaligmaker stelt in een van Zijn gelijkenissen God voor als de Schuldeiser, een zondige vrouw, als een schuldenares van vijfhonderd penningen, en Simon als zijnde vijftig penningen schuldig. Déze man echter had tienduizend talenten schuld gemaakt. De eisen der wet zijn: volmaakte gehoorzaamheid, zoals wij reeds hebben aangemerkt, en wanneer men in gebreke blijft van te betalen, de helse straf. Maar de zondares waren de zonden vergeven, en dezen man ook. De Borg had hun schulden op Hem genomen, en die betaald. Die zondares had veel lief, welke liefde wettische vrees buiten drijft en de dienstbaarheid der wet wegneemt. Ook deze man was ontslagen, of vrijgemaakt van de dienstbaarheid en de eisen van de wet. Zijn Borg was in zijn naam verschenen, als de Zoon des mensen, in zijn natuur; het Woord was vlees geworden; in zijn wetsplaats. Hij was geworden onder de wet; een Schuldenaar in zijn plaats; Die geen zonde gekend heeft was zonde voor hem gemaakt. Hij maakte de wet groot en maakte haar heerlijk (Engelse vertaling Jesaja 42:21). Hij verheerlijkte Zijn Vader op de aarde: Hij heeft onze zonden in Zijn lichaam gedragen op het hout. Hij heeft verzoening voor ons gedaan en de ongerechtigheid op één dag weggenomen; onze overtredingen uitgedelgd als een nevel, en onze zonden als een wolk. God heeft lust aan ons om Zijner gerechtigheid wil, en Hij zegt, *dat Hij onze zonden geenszins meer zal gedenken*. En wanneer de ongerechtigheid zal gezocht worden zal zij niet gevonden worden, *want zij zal er niet zijn, want Ik zal ze dengenen vergeven, die Ik zal doen overblijven*. "Want dit is het verbond, dat Ik met hen maken zal na die dagen, zegt de Heere, Ik zal Mijn wetten geven in hun harten, en Ik zal die inschrijven in hun verstanden; en hun zonden en hun ongerechtigheden zal Ik geenszins meer gedenken. Waar nu vergeving derzelve is, daar is geen offerande meer voor de zonde (Hebr.

10:16-18). Want tegen de zodanigen is de wet niet. De zonde wordt niet toegerekend aan de Borg, om, nadat de voldoening is aangebracht, nog eens te worden toegerekend aan de schuldenaar. Dit zou een vreselijke handeling zijn onder de mensen. "En waarlijk God handelt niet goddelooslijk, en de Almachtige verkeert het recht niet." (Job 34:12.) "Zou de Rechter der ganse aarde geen recht doen?" (Gen. 18:25.)

Niettemin werd hij de pijnigers overgeleverd, totdat hij zou betaald hebben al wat hij hem schuldig was. Alles wat hij zijn Heere schuldig was, die hem ontslagen en de schuld hem kwijtgescholden had. Dat de uitverkorenen zowel als anderen door de wet Gods schuldenaars zijn, hebben wij reeds bewezen. want iedereen is van nature een schuldenaar de gehele wet te doen (Gal. 5:3.). Dat iemand wiens zonde vergeven is van die verplichting, in het stuk van rechtvaardigmaking, is ontslagen, is ook bewezen. Hij werkt dan ook niet om het leven en daarom wordt het loon hem toegerekend naar genade, niet naar schuld. Toch zijn wij noch schuldenaars. Als Christus mij vrijmaakt van het wettisch juk, zegt Hij mij, dat ik Zijn juk op mij zal nemen. Als ik ben vrijgemaakt van de dienstbaarheid der wet, dan ben ik nog ingebonden in het bundelke der levenden bij den Heere (1 Sam. 25:29), Wiens banden ik niet verscheuren, en Wiens touwen ik niet van mij werpen moet (Ps. 2:3). Als ik vrijgemaakt ben van het werkverbond, ben ik onder het Genadeverbond, en hoewel verlost van onder de wet, om door haar te worden gerechtvaardigd, ben ik nochtans onder *de wet des geloofs*, en ontvang genade tot gehoorzaamheid aan die wet (Rom. 1:5). Volgens die wet ben ik nog schuldenaar, en groot is schuld aan de eeuwig gezegenden Borg, zoals Paulus aan Filemon schrijft: "dat gij ook uzelfen mij daartoe schuldig zijt." Was Filemon zichzelf schuldig aan Paulus, omdat die het middel tot zijn bekering was geweest, wat mag Christus dan wel eisen, die ons van de eeuwige dood heeft verlost! Hij zegt, *dat wij onszelf niet zijn; want wij zijn duur gekocht en daarom verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welk Godes zijn.*

- "Zo dan, broeders, wij zijn schuldenaars niet aan het vlees, om naar het vlees te leven. Want indien gij naar het vlees leeft zo zult gij sterven; maar indien gij door den Geest de werkingen des lichaams doodt, zo zult gij leven. Want zo velen als er door den Geest Gods geleid worden, die zijn kinderen Gods" (Rom. 8:12-14.) Hier voert de Apostel de heiligen in als schuldenaren, - niet aan de wet die in hun leden overblijft, want indien gij naar het vlees leeft zo zult gij sterven, - maar als schuldenaren aan de *wet des Geestes des levens in Christus Jezus*, om de werkingen des lichaams te doden door de Geest, en door Hem geleid te worden, als kinderen Gods.
- De heiligen zijn ook schuldenaars aan hun naasten in het vlees, om alle mensen wel te doen, dat is, tijdelijk goed. Ook om het woord des levens te verkondigen; of indien de gelegenheid zich aanbiedt te vertellen wat God voor ons gedaan heeft; of indien ons dat gevraagd wordt rekenschap te geven van de hoop, die in ons is. "Beiden Grieken en Barbaren, beiden wijzen en onwijzen ben ik een schuldenaar. Alzo hetgeen in mij is, dat is volwaardig, om u ook die te Rome zijt het Evangelie te verkondigen" (Rom. 1: 14, 15).
- Wij zijn ook schuldenaars aan hen van wie wij het woord des Heeren hebben ontvangen, of door wie het ons is verkondigd. "Want het heeft dien van Macedonië en Achaje goed gedacht een gemene handreiking te doen aan de armen onder de heiligen die te Jeruzalem zijn. Want het heeft hun zo goed gedacht, ook zijn zij hun schuldenaars. Want indien de Heidenen hun geestelijke goederen deelachtig zijn geworden, zo zijn zij ook schuldig hen van lichamelijke goederen te dienen" (Rom. 15:26, 27).
- Wij zijn ook schuldenaars aan alle broeders in het geloof, door de banden van het broederlijk verbond, en zijn schuldig elkander lief te hebben, zoals Christus ons heeft liefgehad. "Zijt niemand iets schuldig, dan elkander lief te hebben. Want die de anderen liefheeft, die heeft de wet vervuld" (Rom. 13:8). Wees niemand iets schuldig; wees op niemand vergramd; en als u

het kunt voorkomen, wees niemand geld schuldig want die ontleent is des leners knecht (Spr. 22:7). Wordt geen dienaars van mensen. Doch de schuld der liefde, laat die bestaan; die staat altijd open, en is men altijd verschuldigd.

- Zo zijn wij dan schuldenaars, door de wet des Geestes des levens in Christus Jezus, naar de Geest te leven, de werkingen des lichaams door de Geest te doden, en door Hem geleid te worden. Wij zijn schuldenaars aan wijzen en onwijzen; schuldenaars om met lichamelijke goederen te dienen hen van wie wij geestelijke goederen hebben verkregen; schuldenaars aan alle heiligen, om ze om Christus' wille lief te hebben. Deze dingen vordert Christus naar de wet des geloofs; wij zijn ze Hem verschuldigd, en wanneer zij gedaan zijn, zijn zij aan Hem gedaan. Wat ook een mens doet, dat goed is, dat doet hij de Heere en niet de mensen, want van de Heere zal hij zijn loon ontvangen. Wat aan de minste van Christus' broederen gedaan is, is aan Hem gedaan, en al wat niet om Zijntwille, of in Zijn naam, of aan Zijn broederen gedaan is, is niet aan Hem gedaan.

Over deze schulden van liefde en vergevingsgezindheid sprak de Zaligmaker, toen hij deze gelijkenis uitsprak.

"Indien uw broeder tegen u gezondigd heeft, ga heen en bestraf hem tussen u en hem alleen; indien hij u hoort, zo hebt u uwen broeder gewonnen. Maar indien hij u niet hoort, zo neem nog een of twee met u; opdat in de mond van twee of drie getuigen alle woord besta. En indien hij denzelven geen gehoor geeft, zo zeg het der gemeente; en indien hij ook der gemeente geen gehoor geeft, zo zij hij u als de Heiden en de tollenaar." Scheid hem af uit de gemeenschap en uit de omgang, en handel met hem, zoals u met een heiden zoudt doen. Gedenk echter, dat hij de naam draagt van een broeder. Zo handelden zij met de bloedschender, totdat God hun harten overboog, om hem te vergeven, en hem op zijn bekering weer aan te nemen. "Toen kwam Petrus tot Hem en zeide: Heere! hoe menigmaal zal mijn broeder tegen mij zondigen, en ik hem vergeven? tot zevenmaal? Jezus zeide tot hem. Ik zeg u niet tot zevenmaal, maar tot zeventig maal zevenmaal."

Dán volgt de gelijkenis, die een toepassing is van de leer.

Uit hetgeen wij gezegd en aangehaald hebben blijkt, dat beide deze dienstknechten verkeerd hadden gehandeld.

- Hij die zijn mededienstknecht honderd penningen schuldig was, had zijn broeder onrecht gedaan. Hij had de schuld der liefde niet betaald, maar was in honderd gevallen in gebreke gebleven. Het zou zijn plicht geweest zijn terug te keren, schuld te belijden, en te zeggen "Het is mij leed." Dit nu deed hij niet.
- De beledigde partij moest, toen hij hem gevonden had, hem zijn schuld onder het oog gebracht hebben, en wanneer hij die erkend had, hem aangenomen en vergeven hebben, dan had hij de eer gehad zijn broeder te winnen. Dit deed hij niet.

Aangezien nu de ander de belediging erkende en op zijn knieën vallende om vergeving bad, was hij in deze handeling te rechtvaardigen, maar niet daarin, dat hij de eerste oorzaak had gegeven. Om hem te leren in het vervolg zijn tong in toom te houden, werd dezen beledigten broeder toegelaten hem in de gevangenis te werpen, totdat hij de ganse schuld zou betaald hebben, die hij hem schuldig was. Hij handelde echter zeer verkeerd in dat te doen en werd daarvoor zelf aan de pijnigers overgeleverd, totdat hij zou betaald hebben al wat hij zijn Heere schuldig was; wat hij schuldig was aan Zijn Persoon, als zijn Heere; aan Hem in Zijn leden; en aan hen om Zijntwille, en dat in gehoorzaamheid aan de wet des geloofs. Zo zal de Heere, de God der vergelding, zekerlijk betalen (Jer. 51: 56). Hij werd zolang in de handen der pijnigers gelaten, totdat zijn trotse toorn omlaag gebracht zijn hoge geest vernederd, zijn gedrag tentoongesteld, zijn hoogmoed vergaan, zijn weerspannige ziel verlamd, en zijn onverzoenlijk hart gebroken was. En als de verschrikkingen Gods en de heftige aanvallen des duivels hem hadden uitgedroogd, was hij verplicht aan de troon der genade om vergeving te gaan smeken, want God, de consciëntie, en de Schrift riepen als met

één stem: *Vergeef, vergeef!* "Vergeef en u zal vergeven worden"; (Engelse vertaling van Lukas 6:37. Statenvertaling: Laat los en gij zult losgelaten worden.) "Maar indien gij niet vergeeft, zo zal ook uw Vader die in de hemelen is, ook uw misdaden niet vergeven (Markus 11:26).

Helaas! Hoeveel *vreemde wachters* hebben wij in onze dagen, die de Almachtige voorwaarden stellen, om in hun eigen voetstappen te wandelen. Zij durven degenen tegenstaan, die Hij zendt, tenzij Hij zich wil vernederen zich naar hun luimen te schikken. en Zijn werk door hén te werken. Doch, indien de leidingen der Voorzienigheid zich bewegen buiten de palen die zij gesteld hebben en het Hem goeddukt een Petrus te verkiezen, dat deze of die ziel door zijn mond het Woord zou horen en geloven, dan vatten zij een vooroordeel tegen hem op, dat in vervolg van tijd tot nijd aanwast. En wie zal voor nijdigheid bestaan? Bleef het hier maar bij, zodat alleen de slechte gedood werd, doch de duivel zendt dezulken uit met wat God haat, ik bedoel hen, die tussen broederen krakelen inwerpen. Deze, evenals Saul's hovelingen die hem tegen David ophitsten, drijven hem aan zijn eigen eer te verdedigen, totdat de haat ontvangen hebbende, - hetwelk doodslag is - zich door de tong in een openbare kansel moet ontlasten, hetwelk de ontvangenis voltooit en de dood baart. Soms porren de duivel en de huichelaars zulk een dienstknecht zó aan, dat hij zover gaat, dat hij de waarheid zelf van dwalingen beschuldigen; een heldere tekst verduisteren; ja een getrouwe getuige van Christus in het openbaar zal belasteren, om zodoende het werk Gods door een vermeenden mededinger tegen te houden en te verhinderen, en zijn eigen goede naam voor ondergang te behoeden. Het is echter alleen dienstig om te ontdekken hoever hij van God afstaat en welk een ellendige geest hem beroert. "Wiens haat door bedrog bedekt is, diens boosheid zal in de gemeente geopenbaard worden (Spr. 26:26). Zo iemand wandelt naakt, en die de geest der onderscheiding heeft ziet zijn schaamte. Dit maakt hem woedend op zijn mededinger, en vreselijk in opstand tegen God. Een mens, die zodanig van God verlaten en door Satan beroerd is, staat nergens voor. Hij zal elke straal van Goddelijk licht ontwijken en de helderste tekst verdraaien, liever dan enige schijn te geven, dat hij enig leerstuk zou verdedigen, dat het voorwerp van zijn haat handhaaft. Ja, hij kant zich tegen het eeuwig Evangelie, de eeuwige kracht van de Heilige Geest, en zijn consciëntie, liever dan dat men van hem zou denken, dat hij gedwaald, verkeerd gehandeld of gesproken zou hebben. Dit verslapt de gordel der waarheid en de geest der dienstbaarheid overvalt hem; het woord van de lijdzaamheid van Christus onttrekt zich en ijdel spreking komt er voor in de plaats. De man legt zijn schild en rondas ter zijde, hij verliest de verborgenheid des geloofs uit het oog en moet de dauw van Hermon missen, en eer hij er om denkt woont hij met de afvalligen in het dorre. Zo iemand is gelijk een wilde os in het net; hij is vol van de grimmigheid des Heeren, der schelding zijns Gods. Elke poging die zo iemand doet, om zijn goede naam op te houden loopt uit op de een of andere berisping of bestraffing; de ene teleurstelling volgt de andere teleurstelling op. *God wederstaat de hovaardige, maar de nederigen geeft Hij genade.* Laat hij bij zichzelf voornemen wat hij wil, het wordt altijd verijdeld. Als hij een zaak besluit, zij zal hem niet bestendig zijn, en op zijn wegen zal het licht niet schijnen. Laat hij voor God doen wat hij wil, zolang de toorn tegen zijn mededienstknecht in zijn boezem rust, wordt het niet aangenomen. "Ga heen", zegt God, verzoen u eerst met uw broeder, en kom dan, en offer uwe gave" (Matth. 5:24).

Laat zo iemand prediken, bidden, zonde belijden, wenen, of wat hij wil, God weerstaat hem, er is geen toegang tot God, noch gemeenschap met Hem. Al schijnt hij nog zo ijverig op de kansel, en nog zo hartelijk voor het volk, in ze te vermanen, te waarschuwen, over hen te wenen, te zogen, te verbinden, te nodigen, het wee aan te zeggen, te smeken, of wat ook, hij heeft geen gemeenschap met het altaar, want de stem van God en zijn consciëntie spreekt nog steeds: "Ga heen, verzoen u eerst met uw broeder, en kom dan, en offer uwe gave". Nooit zal hij eer ontvangen voordat hij vernederd is, want de nederigheid gaat voor de eer. Nooit zal hij weer toegang tot God vinden als

een verzoend Vader, zolang hij zijn zonde niet erkend en met zijn broeder verzoend is. God zal zich aan Zijn Woord houden, zolang hij in zijn hoogmoed volhardt. "Bij de verkeerde bewijst Gij U een worstelaar"; en, "die wreed is beroert zijn vlees". Zo gaat "de hovaardigheid voor de verbreking en hoogheid des geestes voor den val". Dit maakt schrikkelijk werk in de consciëntie en "vernederd te worden voor het aangezicht eens prinses" is geschikt tot doding van de hoogmoed. Dit is overgeleverd te zijn aan de pijnigers. Zijn ziel is ver van God, en Hij weerstaat hem. Hij wordt door de satan met vuisten geslagen, door nijd en boosheid verteerd, onder de dienstbaarheid der wet bevangen, en het krioelt in hem van zondige begeerten. Hij twijfelt aan het leven en wordt gekweld door slaafse vrees; geblinddoekt door het oude voorhangsel; verward in zijn oordeel; gebonden in zijn geest; vereelt in zijn hart; wegzinkende in zijn goede naam, terwijl zijn vreugden verwelken en zijn werk onvruchtbaar is. Ondertussen erkent en eert God de verongelijkte broeder, die het voorwerp van zijn gramschap is. Dit doet zijn opstand aanwakkeren totdat zijn hart zich tegen de Heere vergramt. Zo iemand kan soms in de graven worden gevonden, doch nooit op de berg, want alleen de nederige van geest zal de eer vasthouden (Spr. 29:23). Zo blijkt, dat deze gelijkenis, die de Arminianen duizenden als een struikelblok in de weg gelegd hebben, hun zaak niet ondersteunt, noch iets bewijst ten gunste van hun leer, dat men uit de genade kan vallen. De Apostelen toch werden ook bedreigd met dezelfde straf, door de pijnigers, zoals de toepassing van de Zaligmaker aantoonde:

"Alzo zal ook Mijn hemelse Vader u doen..."

U discipelen en gelovige volgelingen; u Apostelen, wier namen staan in de twaalf fondamente van het Nieuwe Jeruzalem als het grote Sanhedrin van het geestelijk Israël; die Ik uit de wereld heb uitverkoren; die u mag verblijden, dat uw namen in de hemelen geschreven zijn. Ja, u, wie Ik de sleutelen van het koninkrijk der hemelen heb gegeven, en tot wie Ik gesproken heb: Ziet Ik geef u de macht om op slangen en schorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u enigszins beschadigen. Ja u, die in dit leven honderdvoud zult ontvangen, en in toekomstige eeuw het eeuwige leven; u, wie Ik rein verklaard heb om het woord, dat Ik tot u gesproken heb; wie Ik beloofd heb, dat u ook zult zijn, waar Ik ben, en dat Ik heenga, om u plaats te bereiden, en weder zal komen, om u tot Mij te nemen. Kortom, u die verlost zult worden met een eeuwige verlossing, en verheerlijkt met eeuwige heerlijkheid, zult evenals deze man, door Mijn hemelse Vader aan de pijnigers worden overgeleverd, ...

Indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijn broeder zijn misdaden.

Eerst staat er, dat zijn Heere vertoornd was, hetgeen duidelijk ziet op Christus, want wij zijn onder de wet des Geestes des levens in Christus. Hier staat: *Alzo zal ook Mijn hemelse Vader een iegelijk van u doen.*

- Dit geeft te kennen, dat, wanneer de Zaligmaker vertoornd is op één van Zijn zaad, Zijn Vader hun overtreding met de roede zal bezoeken en hun ongerechtigheid met plagen.
- Het kan ook aanduiden, dat wanneer de Zaligmaker zo grotelijks vertoornd is, Zijn voorbedding de liefderoede niet zal afweren; wanneer de dwaasheid van een weerspanning kind er om roept.
- Het kan ook te kennen geven, dat Christus en Zijn Vader in vereniging handelen. Want zo wat de Vader doet, hetzelfde doet ook de Zoon desgelijks (Joh. 5:19.)

Merkt hieruit op, dat een broeder vergeven hartewerk is. "Indien gij niet van harte vergeeft een iegelijk zijn broeder zijn misdaden". Het geschiedt dikwijls in woorden, zonder dat er het hart in betrokken is. Zo vergaf Saul David, als hij zei: "Is dit uw stem, mijn zoon David? Ik heb gezondigd, keer weder mijn zoon David, gij zijt rechtvaardiger dan ik." Zolang echter de boze geest nog op

hem is, kan hij er zeker van zijn, dat de breuk weer zal worden geopend, en hij neemt ten tweede maal de wapenen tegen hem op, om hem zijn leven te ontnemen. Zo vergeven sommigen hun broederen met woorden, wanneer zij in gezelschap van anderen zijn, die hen daartoe aanzetten, alleen uit vrees, dat bij een weigering al de schuld alleen op hen zal gelegd worden, en hen hun goeden naam in de ogen hunner vrienden nog meer zal doen verliezen. Dit is echter maar geveinsd en gedeeltelijk; het is maar een liefhebben in woorden. De oude zuurdesem werkt nog, en dit zal zich spoedig openbaren. De nijdigheid moet worden verwijderd, anders kan de breuk niet hersteld worden. Een bres van binnen zal spoedig een breuk naar buiten veroorzaken. "De medicijn der tong is een boom des levens, maar de verkeerdheid in dezelve is een breuk in de geest" (Spr. 15:4.) Als er iets is dat een breuk in de geest maakt, dan is het haat en nijd tegen een broeder, dat bij God als *doodslag* gerekend wordt. Daarom zijn al zijn voorwendsels van liefde en goede werken in het oog van God niet beter dan Kaïns offer, want hij is nog een boze dienstknecht, en het offer der goddelozen is een gruwel; hoeveel te meer als zij het met een schandelijk voornemen brengen (Spr. 21:27).

Mijn vrienden, wees erop bedacht, elk voor zichzelf, dat u niet de éérste ergernis geeft want over die wordt *het wee* uitgeroepen. U mag uzelf rechtvaardigen, wanneer zij uw vijanden worden zonder oorzaak, en zowel uw geloof als uw gedrag met de waarheid verdedigen. - Wij moeten ook niet het geringste van het Evangelie van Christus loslaten, om aan de grillen van deze of gene aangenaam te zijn. Wij moeten ernstig strijden voor het geloof, geweldig zijn voor de waarheid, en het goede pand, dat ons is toevertrouwd, bewaren door de Heilige Geest, Die in ons woont. Deze grond moet verdedigd en elke vijand weerstaan worden. - Maar er is een weg voor u, deze strik des vogelvangers, namelijk nijd tegen een broeder, te ontkomen, en bijgevolg zult u dan ook de straf ontkomen, die door de pijnigers wordt uitgevoerd.

1. Draag zorg, dat u noch jood, noch heiden, noch, de gemeente Gods ergernis geeft. Of het zou moeten zijn omwille van het Evangelie; want in dat geval moet men Gode meer gehoorzamen dan de mensen.
2. Verdedigt uw geloof, bevinding en gedrag, zover als de waarheid en uw consciëntie het van u vereisen. Dat is de plicht van ieder Christen.
3. Win een broeder, indien u het kunt zonder voedsel te geven aan zijn hoogmoed of aan zijn dwalingen; zonder te buigen voor zijn dwaasheid en zonder enig deel van de verborgenheid des Evangelies prijs te geven. Wij moeten het Woord niet overgeven, nog de duivel in hem toegeven. Wij moeten de duivel geen plaats geven, noch de zonde in een broeder dulden, noch voor de goddeloze neervallen. Wij moeten de duivel, al komt hij in een Petrus, bestraffen met een: "Ga achter mij, satanas !" Als hij openlijk tegen u zondigt, door een smet te werpen op uw goede naam, als een heilige of als een dienstknecht des Heeren, dan mag u hem bestraffen in tegenwoordigheid van allen, opdat ook de anderen vrees mogen hebben (Tim. 5:20). "Openbare bestraffing is beter dan verborgen liefde" (Spr. 27:5).

Maar blijkt uit zijn dwalingen; uit zijn rieken naar het vlees; uit zijn levensgedrag en uit zijn boosaardigheid tegen de heiligen Gods en de kracht van de godsdienst, dat hij een vijand van de waarheid is; hij is geen broeder, maar *een geveinsde*. God heeft hem openbaar gemaakt, dat hij niet uit ons is. Die uit God is hoort de woorden Gods; die ze niet hoort is niet uit God, en die zijn broeder niet liefheeft. Die Christus' woorden niet bewaart, die heeft Hem niet lief. Een iegelijk die niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet. Ontvangt hem niet in uw huis, noch in de gemeente; veel minder in de volmaakte band der liefde, welke is de band des verbonds. *Aan hun vruchten zult gij ze kennen.*

Niet aan hun uitwendige vruchten alleen, want een Farizeeër, die een gepleisterd graf gelijk is, kan in voorkomen een Jeremia in de kuil, of een Job in het stof overtreffen. De een staat op voet van oorlog met de wereld, het vlees, en de duivel, terwijl de ander ermee in verbond is. Maar u zult ze kennen aan de vruchten des Geestes en aan de goede schat van bevinding en waarheid, die uit een goed hart komt, zowel als uit hun leven en gedrag. En als zij predikers zijn, ook uit de vruchten van hun bediening of uit de zegels, uit de zielen die God door hen bekeerd heeft. Paulus zegt: "Groet Epenétus, die de eersteling is van Achaje in Christus (Rom. XVI:5). *Aan hun vruchten zult gij ze kennen.*

(1) Bovendien, wanneer u bemerkt, dat vóóroordeel tegen u ontvangen, gekoesterd, gevoed en aangemoedigd is, zie toe, dat u uw borsten niet ontbloot, om hun zaad te zogen, noch uw deur opent, om hun kindeke plaats te geven. Indien hun vóóroordeel op uw gemoed zijn werking doet gevoelen, en de duivel arbeidt, om het op u vast te zetten; ga ermee tot God; maak het Hem bekend; belijd het; bid Hem, dat Hij het wegneme, en u een hart geve, om uw vijand lief te hebben, en een geest des gebeds, om voor hem te bidden. Overwin hem alzo aan de Troon van genade, om hem ten goede bij God aan te bevelen, gedenkende, dat u ook in het vlees bent. Dat zal de Heere aangenamer zijn dan een gehoornde var, die de klauwen verdeelt. *Bidt voor degenen die u geweld doen, en die u vervolgen.*

(2) Indien een broeder in kerkgemeenschap tegen u zondigt terwijl hij met u alleen is, moet hem zijn schuld onder het oog gebracht worden. Indien hij openlijk tegen u zondigt, en daarin uw karakter, goede naam, of nut voor anderen aantast, handelt getrouw met hem en bestraft hem in het openbaar. Indien hij Christus of het Evangelie tegenstaat, weerleg hem. De mond der tegensprekers moet gestopt worden. Indien God het niet zegent tot zijn overtuiging, zal Hij het tot zijn beschaming zegenen met de verrotting van zijn hart te ontdekken, opdat anderen die door hem bedrogen zijn van zijn schaduw mogen vlieden. Deze getrouwe behandeling is beter dan de vleierij, het bedrieglijk kruipen, of de geveinsde oprechtheid der huichelaars, welke voornamelijk bestaat in het verdedigen van de onbekeerden; het rechtvaardigen van de goddelozen; het neerwerpen van de muren van Sion; het belasteren van de kracht van de godsdienst, en het verenigen van Christus en Belial, van gelovigen en ongelovigen.

(3) Maar als het valse broederen zijn, handelt dienovereenkomstig. Antwoordt de zot naar zijn dwaasheid, opdat hij in zijn pogen niet wijs zij. Dit doet men wanneer men zijn dwaasheid met wijsheid beantwoordt, en met de waarheid ontmaskert. Wanneer ons geboden wordt *een zot niet te antwoorden naar zijn dwaasheid, opdat wij hem niet gelijk worden*, wordt daarmee bedoeld, dat wij zijn ijdelheid niet met ijdelheid, noch zijn dwaasheid met dwaasheid moeten beantwoorden, omdat dit ons hem gelijk zou maken. Een wijs man moet wijsheid gebruiken als hij zich met een dwaas man in rechten begeeft, hetzij hij kwaad is of lacht, dan zal hij altijd hemelsbreed van hem verschillen. Kortom, handelt getrouw met alle mensen en u zult de goedkeuring Gods, van uw consciëntie, en van de Schrift hebben, al is het, dat alle mensen, ja zelfs de kinderen der genade het afkeuren. *Want hoewel de bestraffing onaangenaam is voor dengene die het pad verlaat, nochtans zal hij die hem bestraft, wanneer de bestraffing ondersteund wordt door vernederende genade, en zijn hoogmoed en weerspannigheid verbroken worden, achterna gunst vinden, meer dan die met de tong vleit.*

Er worden in de gemeente sommigen gevonden, van wie soms moeilijk te zeggen is of het valse, of ware broederen zijn, die in al hun wegen ongestadig zijn. Zij zijn altijd ingenomen met het laatste bericht, hetzij het waar of vals is; altijd weggevoerd met hun laatste vriend, en wonderlijk uitgelaten over elke nieuwe leer, of nieuwe opmerking, hetzij die recht of verkeerd is. Omdat zij elk nieuwtje aannemen en gemakkelijk te bedriegen zijn, en men hun alles kan wijsmaken, hebben zij

nooit gebrek aan bezoekers, die er maar op los praten. Wanneer bij zo iemand een slecht gerucht van de een of ander gebracht wordt, of het grond heeft, of niet, wordt hij onmiddellijk diens vijand, en hij spaart noch zijn genade, noch zijn karakter, bediening of nuttigheid. Deze zijn niet *de heerlijken der aarde*, noch dezulken die uitsteken in deugd. Daarom behoeft al uw lust niet in hen te zijn; integendeel, neemt ze niet in uw verborgen raad. Laat hen de voorwerpen van uw liefde zijn en de onderwerpen van uw gebeden, maar maak ze nooit tot uw boezemvrienden, noch tot uw medearbeiders, want u kunt zulke broeders winnen en ze honderdmaal in een week verliezen. Twee of drie zulke vrienden als deze, zullen u werk genoeg geven om u het ganse jaar door bezig te houden, enkel met u van de een naar de ander te laten lopen, om elk bakerpraatje te bewijzen, of te weerleggen. Dit betaamt volstrekt niet de waren heilige; die behoort te letten op zijn beroep, zijn Zaligmaker, en zijn consciëntie, wetende dat het de getuigenis van Hem en van zijn consciëntie is, dat hem moet ondersteunen en vrij doen uitkomen, zal hij in vrede aan zijn einde komen, of met vrijmoedigheid voor de Zon des mensen staan. Bovendien, indien zo iemand u de een of andere vriendelijkheid bewijst, zullen zij het u later verwijten, en het in de hele wereld uitbazuinen, zonder te overwegen, dat hij die u het geestelijke zaait recht heeft het uwe, dat lichamenlijk is te maaien. Indien zulken u weldoen, hebben zij spoedig spijt van hun milddadigheid; en zo verbeuren ze de genieting van de zegen, die de verborgen en blijmoedige gever is beloofd. Zij maken hun mildheid tot een stof van smaad, om het werk en de arbeider Gods te beledigen. Ik had liever drie zulke vrienden als Aner, Escol en Mamre, die Abrams bondgenoten waren (Gen. 14:24), dan honderd zulke Israëlieten als Ruben, *die ongestadig zijn als water* en in niets uitmunten, dan in kinderachtige dingen.

Om te besluiten, mijn vrienden, de enige gelukstaat op aarde is vereniging met Christus, en in Hem te blijven is in veiligheid te blijven. Noch *vooroordeel*, noch *nijd* kan blijvend wortel schieten in een gemoed, dat waarlijk hemels is, noch groeien of bloeien in een ziel die bewust in Christus Jezus blijft. De slechte wordt er door gedood en als een heilige er door wordt ingenomen maakt het hem openbaar, dat hij ver van zijn God af leeft. Hoe meer hij het koestert, hoe meer brandstof het toevoegt aan de oven der verdrukking, dien hem te wachten staat, en misschien zal hij ten slotte een plaats innemen onder hen *die zullen behouden worden, doch also als door vuur*.

Indien u ooit die werking van nijd in uw gemoed gewaar wordt, staat nooit op van uw knieën zonder er een slag op gegeven te hebben. Elke verzoeking waardoor de *hoogmoed* voedsel ontvangen, of die u tot *vooroordeel* bewogen heeft, laat die u aan het bidden brengen voor het voorwerp, waartoe de duivel u aanpoort het te haten. Door de verzoeking geleid te worden is de duivel plaats te geven; haar tegen te staan is ze aan te leggen tot de ere Gods en tot beschaming van de tegenpartijder.

Ik heb een hemel op aarde gevonden in het bidden voor hen, die mij zonder oorzaak beledigd en verongelijkt hebben. Ik heb daarin de gevoelige goedkeuring Gods aan mijn hart ondervonden en ik heb op mijn gebed een antwoord in mijn gemoed ontvangen, of het hunnenthalve verhoord was of niet. God die het hart doorzoekt, weet het best wie zij zijn, die hun broederen hun misdaden van harte vergeven. God wendde de gevangenis van Job eerst toen hij bad voor zijn vrienden. Zij hadden zich echter meer als zijn vijanden gedragen dan als vrienden, want zij hadden zelfs niet recht van God gesproken, noch hadden zij Job overtuigd; hoewel zij hem veroordeeld hadden. Wees gewaarschuwd, dat u al uw hartsgeheimen niet openbaart aan een ieder die tot u zegt: "Wij zijn verenigd". Werpt uw paalen niet voor de zwijnen, noch bezoekt de huizen van babbellende belijders, waar het leven en de kracht van de godsdienst gemist worden; waar geen vereniging van inzicht, noch zielsvereniging te vinden is; waar niets zo overvloedig is dan babbelen en oorblazen. Dezulken zijn als Salomo's houtmijt, waar de twist gewoonlijk ontbrandt; maar als er geen hout is,

gaat het vuur uit. U zult zien, dat de voorwerpen van hun haat en van hun gebabbel gewoonlijk dezulken zijn, die God liefheeft. Hun haat wordt opgewekt door de kennis, eer, en kracht, die de rechtvaardige vergezellen, waardoor hun oppervlakkige belijdenis en huichelaars hoop ontdekt worden wat zij zijn. Een boezemvriend in zielsvereniging, die God in uw consciëntie geopenbaard heeft, die in ons hart is, om samen te leven en samen te sterven; die gezond in het geloof, standvastig in zijn belijdenis, beginselvast in zijn leven; die aan wereld gestorven en Gode levend is; vlijtig in het waarnemen van de middelen, ervaren in zijn hart en smakelijk in de omgang, die is waarlijk een vriend en een broeder. Wanneer u er zó een vindt, houdt u erbij. Twee of drie zulken zijn aan de Troon van genade *verschrikkelijk als slagorden met banieren*.

Ik heb menig geveinsde gekend, die zijn belijdenis verloren heeft en buiten de palen der gemeente Gods geworpen werd. Terwijl al zijn plannen verijdeld werden; zijn hart ontdekt en degenen die hij opgestookt had, werden hun zwakke ogen geopend. De breuk die hij had gemaakt werd geheeld, en het voorwerp van zijn haat verhoogd. Dit alles geschiedde op enkele smekingen, die door twee of drie in het verborgen werden opgezonden, terwijl hijzelf nooit te weten kwam, wie hem de slag toebreacht. Door dit soort werk, door Mordechäi en Esther verricht, werd Haman op zijn eigen kosten opgehangen, en werd Herodes van de wormen gegeten en gaf de geest. Het was het gebed van enkele mededienstknechten van deze onbarmhartige dienstknecht, dat de Heere bewoog hem aan de pijnigers over te leveren. Dit is de weg. En welgelukzalig is de man, die al zijn verzoeken aan God bekend maakt, want die kan met Paulus zeggen: "Ik vermag alle dingen door Christus, die mij kracht geeft." Wentelt uw weg op de Heere en kent Hem in al uw wegen, en uw gedachten zullen bevestigd worden en Hij zal uw paden recht maken. Weest niet gelijk een paard, gelijk een muilezel, welk geen verstand heeft, en Hij zal u raad geven, Zijn oog zal op u zijn, en Hij zal u voor menige val en strik bewaren, die u niet zou zien, als Hij ze u niet ontdekte.

Doet niets zonder God. Knoopt geen vriendschap aan met een ieder die wèl spreekt van de leraar, door wie de eerste boodschap des vredes tot uw ziel gesproken werd. De duivel heeft menig kind van Hem met dat compliment voorgesteld, en het heeft tenslotte dienst gedaan als een sleutel, om de beurs van de eenvoudige te legen. Als een mens nabij God leeft, en Gode levende is en een goede consciëntie voor God heeft, zal hij onder de invloed des Geestes teer zijn. Dezen zijn meer onderscheidend, dan zij wier liefde verkoud is. Ook zal God niet toelaten, dat zulke zielen, die gedurig op Hem vertrouwen, evenals de voormannen van Israël, een verbond maken met elke voorgewende pelgrim die met zijn oude zakken, bevleete schoenen en beschimmeld brood komt, onder voorwendsel, dat hij een gezant is en komt om de naam des Heeren uws Gods (Jozua 9:4, 5, 7). Terwijl het slechts geveinsden waren die met leugens op hun lippen kwamen om hun leven te redden. Zij namen Gods Naam op hun lippen om hun bedrog te bedekken, waarom zij vervloekt waren en tot hun straf tot het verachtelijk werk van houthouwers en waterputters werden aangesteld. Het is ook geen wonder, dat de mannen Israëls bedrogen werden, *want zij vraagden het de mond des Heeren niet*.

Indien u in nauw verkeer en in gemeenschap met de Heere leeft zal Hij u bewaren en geleiden. Hij zal uw hart toesluiten voor hen wier harten voor Hem gesloten zijn, en uw genegenheden uithalen tot hen, die Hem lief hebben. Hij zal dikwijls een huichelaar voor u binnenste buiten keren, en hem zo tentoonstellen, dat u hem kunt doorzien, alsof u door een glazen lantaarn ziet. Evenals Simon de tovenaer zal hij het een of ander uitlaten, dat genoeg zal zijn om u te overtuigen, dat *hij een gans bittere gal en samenknoping van ongerechtigheid is*.